

Gelijkwaardig meebeslissen

Meepraten, meedenken en meebeslissen. Dat is wat cliëntenraden in de gehandicaptenzorg doen. Maar wat doe je als de uitleg van onderwerpen te moeilijk is en de gesprekspartners aan tafel niet 'dezelfde taal' spreken? Koraal ontwikkelde daarvoor samen met Zuyd Hogeschool een hulpmiddel.

Begrijpelijke communicatie is nodig om de cliëntmedezeggenschap gelijkwaardiger te maken. Je kunt je namelijk pas goed een mening vormen over een onderwerp als je begrijpt waar het over gaat. En die mening is nodig als de raad wordt gevraagd om advies of instemming. Begrijpelijke communicatie zorgt ervoor dat cliëntenraden goed en gelijkwaardig hun werk kunnen doen.

Om te zorgen dat de cliëntmedezeggenschap begrijpelijk verloopt, ontwikkelde Koraal een hulpmiddel: de Tijdlijn. Dit is een stappenplan met concrete tips en acties voor iedereen met een rol in de cliëntmedezeggenschap: medewerkers, bestuurders, de cliëntenraden en hun ondersteuners.

Gebruik van dit hulpmiddel geeft begrijpelijke communicatie een vaste plek in alle stappen van de cliëntmedezeggenschap: van voorbereiding tot een mening geven (via een advies of instemming) en terughoren wat met deze mening gebeurt.

Uit observaties van vergaderingen en gesprekken met

betrokken cliëntenraden, aanwezige medewerkers en bestuurders, haalde Zuyd Hogeschool waardevolle informatie op over wat nodig is om te zorgen voor begrijpelijke medezeggenschap. Dat was de basis voor de Tijdlijn.

Leden van cliëntenraden zeggen bijvoorbeeld:

- Duidelijkheid over onderwerpen helpt ons. Gebruik Taal voor allemaal.
- We kunnen alleen meepraten over een onderwerp als we het eerst samen voorbereiden.
- Iedereen moet zijn mening kunnen geven, misschien op een andere manier dan alleen praten.
- Praat in duidelijke taal en leg moeilijke woorden uit.

Uitdaging

Begrijpelijk communiceren in de cliëntmedezeggenschap blijkt een uitdaging, en wel hierom:

- Er staan ingewikkelde onderwerpen op de agenda van de vergadering.
- De agenda's zijn vol: (te) veel besprekpunten.
- De (doorloop)tijd is kort om onderwerpen begrijpelijk voor te bereiden.
- Het is onduidelijkheid wie een taak heeft in het gebruik van begrijpelijke communicatie, bij het uitleg-

Ruth Dalemans

gen van onderwerpen en bij het (vooraf) hertalen van informatie.

- Betrokken medewerkers weten niet (allemaal) hoe je begrijpelijk communiceert.

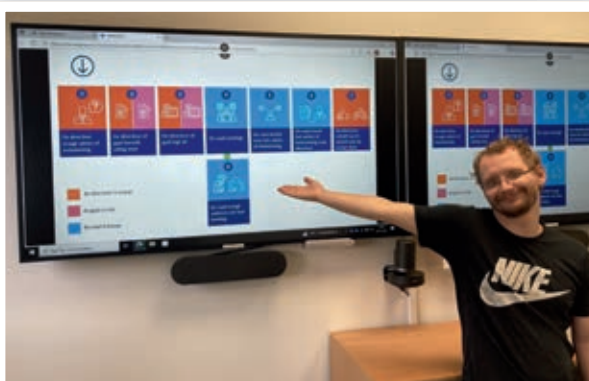
De Tijdlijn helpt de raden en de betrokken medewerkers om samen het proces van cliëntmedezeggenschap goed in te richten en om Taal voor allemaal (op tijd) toe te passen. Het geeft inzicht in de processtappen en geeft concrete tips voor iedereen. Bijvoorbeeld over hoe je het gesprek begrijpelijk voert en een begrijpelijke uitleg maakt bij onderwerpen. Met de Tijdlijn zorg je ervoor dat:

- onderwerpen op tijd begrijpelijk worden voorbereid;
- de voorbereiding aansluit op de voorkennis en voorkeuren van de cliëntenraad;
- iedereen zich houdt aan de spelregels voor het goede gesprek;

Enid Reichrath

Hulpmiddel voor **begrijpelijke cliëntmedezeggenschap**

Clënten over de Tijdslijn: “Hiermee kan ik zien wat ik en de ander moeten doen. Dan kunnen we ons goed voorbereiden”

► er genoeg tijd is voor een achterbanraadpleging.

Zoals een lid van de cliëntenraad het zegt: “Hiermee kun je het uitleggen zonder de bullshit.” Alle tips komen van de betrokken raden en medewerkers zelf. Door de Tijdslijn weet iedereen wie welke verantwoordelijkheid heeft en wat ze concreet kunnen doen op welke momenten.

De Tijdslijn heeft een handleiding en is op maat aan te passen aan de voorkeuren per cliëntenraad en het eigen proces van medezeggenschap. Het hulpmiddel is daardoor bruikbaar voor andere organisaties die werk willen maken van begrijpelijke medezeggenschap. Dat geldt ook voor de andere adviezen uit het project Taal voor allemaal in de raad. |

Door Enid Reichrath,
ereichrath@koraal.nl,
wetenschappelijk advi-

seur Taal voor allemaal bij Stichting Koraal en zelfstandig ontwikkelaar, trainer en onderzoeker, en Ruth Dalemans, ruth.dalemans@zuyd.nl, lector van het bijzonder lectoraat Begrijpelijk Communiceren bij Zuyd Hogeschool, hoofddocent aan de opleiding logopedie Zuyd Hogeschool en bestuurslid bij NVLF.

De Tijdslijn is een resultaat van het project Taal voor allemaal in de raad. Koraal voerde dit project uit met het lectoraat Begrijpelijk communiceren van Zuyd Hogeschool. Taal voor allemaal is een methode voor begrijpelijke communicatie, een manier om voor iedereen begrijpelijk te communiceren vanuit het perspectief van de ontvanger. Zie ook **taalvoorallemaal.com**. Daar is de Tijdslijn ook te downloaden.